

The Venice Charter

*translated
in*

CZECH

TCHECQUE

ICOMOS National Committee using this version:

Czech Rep./Rep. Tcheque

MEZINÁRODNÍ CHARTA O ZACHOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ PAMÁTEK A SÍDEL

II. Mezinárodní kongres památkových architektů a techniků,
Benátky 1964. Přijata ICOMOS 1965.

Památky jako nositelé duchovního odkazu minulosti představují v přítomném životě národů živé svědectví jejich staletých tradic. Lidstvo, které si každodenně uvědomuje jednotu lidských hodnot, považuje památky za společné dědictví a prohlašuje se vůči budoucím generacím za solidárně zodpovědné za jejich zachování. Považuje za svou povinnost odevzdat jim je v plné bohatosti jejich původnosti.

Je proto základní, aby principy, jimiž se mají řídit konzervace a restaurování památek, byly obecně objasněny a formulovány na mezinárodní úrovni, přičemž má být každému národu ponecháno zajištění jejich aplikace v rámci jeho vlastní kultury a jeho vlastních tradic.

Když dala první formu těmto základním principům, přispěla Athénská charta z roku 1931 k rozvoji širokého mezinárodního hnutí, které se projevilo zejména v dokumentech národních, v aktivitě ICOMU a UNESCO a v jím založeném Mezinárodním studijním centru pro konzervaci a restaurování kulturních ostatků. Povědomí a kritický duch směřovaly na problémy stále obsáhlejší a speciálnější, nyní zdá se, nadešla chvíle, abychom přezkoumali principy Charty (athénské), abychom mohli prohloubit a rozšířit jejich význam v novém dokumentu.

V důsledku toho II. Mezinárodní kongres architektů a techniků historických památek, který se sešel v Benátkách ve dnech 25.-31. května 1964, schválil následující text:

DEFINICE

ČLÁNEK 1

Pojem historické památky zahrnuje architektonické dílo, buď osamocené nebo sídlo městské či venkovské, které podává svědectví o svébytné civilizaci, příznačném vývoji nebo historické události. Vztahuje se nejen na velké výtvořky, ale i na díla skromná, která získala časem kulturní význam.

ČLÁNEK 2

Konzervace a restaurování památek představují disciplínu, jež se obrací ke všem vědám a technikám, jež mohou přispět ke studiu a k záchraně památkového dědictví.

ČLÁNEK 3

Konzervace a restaurování památek směřují k záchraně jak památek umění, tak památek historie.

KONZERVACE

ČLÁNEK 4

Konzervace památek ukládá především soustavnost jejich údržby

ČLÁNEK 5

Zachování památek je vždy podpořeno, jestliže se jim určí funkce užitečná pro společnost: takové určení je tedy žádoucí, ale nesmí narušit uspořádání a výzdobu budov. Právě v těchto mezích je možno pojímat i schválit úpravy, které jsou požadovány v důsledku vývoje potřeb a zvyklostí.

ČLÁNEK 6

Konzervace památky v sobě zahrnuje: zachování jejího prostředí a měřítka. Jestliže tradiční prostředí památky existuje, je třeba ho zachovat. Je třeba zamítnout každou novostavbu, každou destrukci a každou úpravu, které by mohly porušit vztahy objemů a barev.

ČLÁNEK 7

Památka je neoddelitelná od historie, jíž je svědkem a od prostředí, v němž je umístěna. V důsledku toho může být přípustněno přemístění celku nebo části památky jen tehdy, když to vyžaduje záchrana památky, nebo z důvodů velkého zájmu národního nebo mezinárodního.

ČLÁNEK 8

Prvky sochařství, malířství nebo výzdoby, které tvoří nedílnou součást památky, mohou být od ní odděleny, jen když toto opatření představuje jediný prostředek, který je schopen zaručit jejich zachování.

RESTAUROVÁNÍ

ČLÁNEK 9

Restaurování je operací, která má podržet výjimečný charakter. Jejím cílem je zachovat a odhalovat estetické a historické hodnoty památky a zakládá se na respektování staré podstaty a autentických dokumentů. Zastavuje se tam, kde začíná hypotéza. V oblasti požadovaných úprav má být každá práce, jež je uznána za nezbytnou z důvodů estetických nebo technických, založena na architektonické kompozici a má nést znaky naší doby. Restaurování budou vždy předcházet i doprovázet archeologické a historické průzkumy památky.

ČLÁNEK 10

Jestliže se tradiční techniky ukázaly nepostačujícími, je možno zabezpečení památky provést všemi moderními technikami konzervace a konstrukce, jejichž účinnost byla prokázána údaji vědeckými a zaručena zkušeností.

ČLÁNEK 11

Hodnotné přínosy všech dob, které přispěly k vybudování památky, mají být respektovány; dosažení jednoty stylu během restaurování nemá být cílem. Jestliže budova vykazuje více slohů

na sobě navrstvených, pak obnažení stavu skrytého uvnitř je možno odůvodnit jen výjimečně a za podmínek, že odstraňované prvky představují jen malý zájem a že kompozice nově odkrytá je svědectvím vysoké hodnoty historické, archeologické nebo estetické a že stav konzervace bude možno považovat za postačující. Úsudek o hodnotě dotyčných prvků a rozhodnutí o eliminacích, jež by bylo nutné provést, nemohou být odvislé jen od samotného autora.

ČLÁNEK 12

Prvky, určené k tomu, aby nahradily chybějící části, se musí včlenit do celku harmonicky, ale zároveň se i odlišovat od původních částí tak, aby restaurování nefalsifikovalo dokument umění a historie.

ČLÁNEK 13

Doplňky mohou být trpěny, jen pokud respektují všechny části týkající se budovy, její tradiční rámec, rovnováhu kompozice a vztahy s prostředím.

PAMÁTKOVÁ SÍDLA

ČLÁNEK 14

Památková sídla mají být předmětem zvláštní péče tak, aby byla zachována jejich integrita, zajištěna jejich asanace, úpravy a jejich zhodnocení.

VYKOPÁVKY

ČLÁNEK 15

Práce na archeologických vykopávkách se mají provádět v souladu s vědeckými normami a s "Doporučením definujícím mezinárodní principy, jež je třeba aplikovat ve věci archeologických vykopávek" přijatým UNESCO v roce 1956. Úpravy ruin a opatření nutná k zachování a trvalé ochraně architektonických článků a objevených objektů mají být zajištěny. Kromě toho je třeba využít každé iniciativy, jež by usnadňovala pochopení objevené památky, aniž byl zkrácen její pravý význam.

Přesto musí být a priori vyloučena jakákoliv rekonstrukční práce, v úvahu může přicházet toliko anastylosa, to jest rekompozice (opětovní sestavení) existujících částí, ale zhroucených. Spojující prvky musí být rozeznatelné a mohou představovat minimum nezbytné k tomu, aby byly zajištěny podmínky pro zachování památky a pro dosažení souvislosti jejich tvarů.

DOKUMENTACE A PUBLIKACE

ČLÁNEK 16

Práce konzervační, restaurátorské a práce na archeologických vykopávkách budou vždy doprovázeny vyhotovením přesné dokumentace ve formě zpráv, analytických a kritických, ilustrovaných kresbami a fotografiemi. V nich budou zachyceny všechny fáze

prací průzkumových, konsolidačních, rekonpozičních a integračních a stejně i všechny prvky povahy technické a tvaroslovné zjištěné v průběhu prací. Tato dokumentace bude uložena v archivech veřejných institucí a bude dána k dispozici badatelům; doporučuje se její publikování.

Prací v Komisi pro redakci Mezinárodní charty o zachování a restaurování památek se zúčastnili:
Pierro Gazzola (Itálie), předseda, Raymond Lemaire (Belgie), zpravodaj, J.Bassegoda Nonell (Španělsko), Luis Benavente (Portugalsko), Djurdje Boskovič (Jugoslávie), Hiroshi Daifuku (UNESCO), P.L. De Vrieze (Nizozemí), Harald Langberg (Dánsko), Mario Matteucci (Itálie), Jean Merlet (Francie), Carlos Flores Marini (Mexiko), Roberto Pane (Itálie), Jakub Pavel (Československo), Paul Philippot (ICCR0M), Victor Pimentel (Peru), Harold Plenderleith (ICCR0M), Deoclecio Redig de Campos (Vatikán), Jean Sonnier (Francie), Francois Sorlin (Francie), Eustathios Stikas (Řecko), Gertrud Tripp (Rakousko), Jan Zachwatowicz (Polsko), Mustafa S.Zbiss (Tunis).

překlad Jakuba Pavla aktualizoval
A.Vošahlík